

gen Lovgivningsbestemmelse hidtil, i noget Dieblif har tænkt paa at give ham; dette er altid betragtet som et uafhængeligt Tillæg til Kirkens Tilhørende, som sikker Tiendeyderne endnu bedre i Opretholdelsen af deres Kirke og i, at det vil lade sig udføre bedre med Reparationer af deres Kirke, end om der blot svaredes Tiende, og at man skulde udlevere Kirkejorden fra Kirkebygningen til private Mænd, er saa modsigende som muligt til de endog ofte smaalige Bestemmelser i den danske Lovgivning og Administration, om Kirkeeierne maa tage Mere end Grenene eller ogsaa Veddet af Træerne paa Kirkejorden. Dernæst mente det ærede Medlem, at det maatte være et overordentlig specielt Tilfælde med disse Kirkefæstere, men det forekommer mig ogsaa karakteristisk, at ligesom han ikke har taget sit Udgangspunkt i Lovens saa bekjendte almindelige Bestemmelser om Forholdet imellem Tienden og Tiendeyderne og dens fortrinnsvise Fortræstning af Tienden til disse, saa synes det ærede Medlem heller ingenlunde, at være bleven bekjendt med Lovens ældgamle Bestemmelser i 2—22—25 om disse Kirkefæstere. Der staar forresten jo ogsaa i den følgende Bestemmelse i 2—22—26, at Sognepræster og Degne have nærmest Ret til at faae de øvrige Kirkejorder i Brug, og der er altsaa ogsaa en anden Rettighed at tage i Betragtning, overfor dem, der skulle have dette i det Of-sentliges Interesse paa Stolelærerens eller Præstens Vegne, at disse have Fortrinsret til at faae og have denne Kirkejord i Brug. Dette Forhold med Kirkefæstterne er altsaa virkelig ingenlunde et saa enkeltstaaende Forhold, som de ærede Forslagsstillere tro, og det er heller ingenlunde noget foreldet Forhold, idet der for endnu ikke 5 Aar siden med Hensyn til dette Forhold har været stridt i Høiesteretsfager om, hvorvidt Fæstegaarde, der horte under Kirker, kunde vindiceres til Arvesfætte af disse Fæstefamilier, hvem Kirkens Fæstejord først skulde tilbydes. I enhver Kirkeret, som det ærede Medlem staar op i, vil han under Spørgsmaalet om Kirkens Midler finde flere Sider omhandlende disse Fæstebønder, som staa i et saa eiendommeligt Forhold, og jeg tror efter det Indtryk, som jeg for

noogle Aar siden fik af Høiesteretsfager, som da bleve førte angaaende dette Forhold, at turde sige, at det ikke er berørt ved de nyere Fæstelove, hvad der efter disse Formaal heller ikke let vil kunne tænkes; thi denne Stilling er langt gunstigere end den, hvori de nye Fæstelove nogeninde have stillet Fæstterne. Der næst mente det ærede Medlem for Fredericia, at det ikke havde stor Fare med de 72 Millioner, og da det er mig, som i min Udtalelse igaar har nævnt denne Sum, og som paa en Maade her har bragt den ind i Debaten, skal jeg dog overfor en Udtalelse, som jeg brugte ifjor, tillade mig at gjøre en kort Berigtigelse. Efter de Oplysninger, som laa fremme ifjor, vare vi her under Rønningelovens 2den Behandling enige om, at efter Gjennemsnitspriserne for et vist Antal Aar kunde den til Præsterne henlagte Tiende sættes i Kapitaliseret Værdi til 33 Millioner Rd., og altsaa kunde det maasse synes Noget ikke at være rigtigt, at det Hele med alle 3 Tiender nu kun skulde være 72 Millioner, og at det ikke langt snarere skulde være omtrent 99 Millioner, hvorom Spørgsmaalet her dreier sig. Men hertil skal jeg bemærke, hvad jeg glemte at fremhæve igaar, at denne Sum, 72 Millioner for alle tre Tiender, kun hviler paa en Reduktion for den enkelte Tiende, jeg kom til igaar ved en løselig Beregning, jeg anstillede, da Sagen imod min Forventning kom til Behandling allerede igaar, med Hensyn til den Reduktion, der maa finde Sted i den Tiendeværdi, vi omtalte ifjor, for at faae hver enkelt Tiende, idet Præsterne nyde endel Tiender, som ikke ere Præstetiender, men Konge- og Kirketiender, og at derfor ikke enhver Tiende er saa stor, som Kapitalværdien af den Tiende ved Præstekaldene, som vi ifjor vare enige om. Hvad disse ca. 72 Millioner angaar, da ventede jeg mig den Indvending, at Staten ikke vil komme i Forlegenhed med en Del af dem, da det jo vilde være let for den at ordne Sagen med Præstetienden uden at behøve at bevare dens Værdi i en særlig Fond af Obligationer; men jeg er alligevel overbevist om, at naar man gaar til at afgjøre alle disse Spørgsmaal paa een Gang, vil Staten komme til at styde stærkt til ved Præstetienden,